

editörden

Sinema Özel Sayısı

Türkiye Sineması, bir ulusal veya sosyal kategorinin ürünü olan bir sinemadan ziyade, Türkiye'deki kimlik çeşitliliğinin, kültürel farklılıklarının yer bulduğu bir temsil alanının ismidir. Elbette her toplum, her ulus, sinema ve medyanın aracılığı ile kendi içinde bir takım öğeler yaratır. Bu değişken bir süreçtir. Türkiye Sineması'nın değişkenliği, ülkenin her dönemi için geçerli, doğru ve evrensel bir tanımın imkânsızlığına işaret eder. Öyle ki, Türkiye'de sinema, mesela klasik Yeşilçam da denilen ellili ve altmışlı yıllarda, tutarlı ve sabit bir şekilde tanımlanmış bir ulusallık ve ulusal yasa üzerine inşa edilmiş ve buna *Türk Sineması* denmiş olsa da, aynı tanıma günümüz Türkiye'sinde kullanmak mümkün değildir. Günümüzün tarihsel ve toplumsal bağlamında, insanlar kendilerini bir Türkiye aidiyeti üzerinden ifade edebildiğini düşünerek, sinemanın ülkesel olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla, Türkiye Sineması, bir üst gösteren değil, ancak, film yapabilen ve ortak bir ülkeyi paylaşmayı deneyen insanların temsil alanlarından birine verilen isimdir.

Alternatif Politika'nın bu sayısını, böyle bir temsil alanı üzerine kurguladık. Osmanlı'dan günümüz Türkiye'sine, sinemanın farklı izlenimlerini ele alan makaleleri bir araya getirmeye çalıştık.

Bu bağlamda İkinci Meşrutiyet döneminde sinemada sansür meselesini ele alan Özde Çeliktemel-Thomen, sansür konusuna tarihsel ve toplumsal bir bakış açısı getirmektedir. Osmanlı'da birtakım tarihsel vakaları inceleyen Çeliktemel-Thomen, dönemin entelektüellerinden Refik Halid Karay'ın *Sinema Derdi* (1918) adlı yazısı üzerinden yola çıkarak, *ahlaki*, *terbiyevi* ve *eğitici* addedilen sinemanın belli tarihsel aktörler tarafından savunulduğunu, "sinemada tehlike" kavramı ile ortaya koymaktadır.

Özge Özyılmaz ise, Türkiye'de sessiz film döneminde sinemada sese odaklanarak, sesli film gösterimlerinin plak ve ardından optik ses temelinde nasıl

geliştiğini ele almaktadır. Türkiye’de sesli filme geçiş sürecinin sorunlarını araştıran zyılmaz, sesli sinemaya verilen tepkileri ve muteber seyirci anlayışını göstermektedir.

Tolga Yalur, makalesinde Türkiye için kullanılan *köprü* klişesini kavramlaştırarak, yeni Türkiye’de sinemaya hâkim bir psişik duruma bakmaktadır. Deli Dumrul mitindeki “köprü eşkıyası” Dumrul’un Azrail’le karşılaşmasını, yasa nazarında erkek özne üzerinden ele alan Yalur, Dumrul’un trajik durumunun günümüz filmlerinin özelde erkeklerine hâkim olduğunu öne sürmektedir.

Son olarak zgr iek, günümüzde tartışılmayan başlanmış olan ve benzer aidiyet motifleri gösteren Kürt sinemasının Türkiye’de üretilen örneklerini, “mahpusluk” kavramının özellikleriyle beraber incelemektedir.

Türkiye Sineması konulu bu özel sayının gerçekleşmesine destek olan ve katkıda bulunan tüm akademisyen arkadaşlarıma ve hocalarıma ve bu sayının editörlüğü için beni uygun gören meslektaştan çok hocam diyebileceğim Doç. Dr. Rasim zgr Dönmez’e ve Alternatif Politika dergisinin editoryal ekibine teşekkür ederim. Mümkün mertebe kuramsal, kavramsal ve uygulamalı çalışmayı, Türkiye insanı ve kültürleri, siyaseti ve sineması için aydınlatıcı bir özel sayı yapmayı denedik. Umarım başarılı olabilmışizdir.

Saygılarımla,

Tolga Yalur
Öğretim Görevlisi
Boğaziçi Üniversitesi
Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü
Film alışmaları Programı

AS